

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ**

Голова приймальної комісії
Ректор _____ С.Ф. Марова
«12» березня 2020р.

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

для вступу на навчання
на базі диплома молодшого спеціаліста
для здобуття вищої освіти ступенем
«БАКАЛАВР»
галузі знань **05 «Соціальні та поведінкові науки»**
спеціальності **051 «Економіка»**

Затверджено на засіданні
приймальної комісії.
Протокол № 4 від 10.03. 2020р.

Маріуполь-2020

Програма фахового вступного випробування для вступу на навчання на базі диплома молодшого спеціаліста для здобуття вищої освіти ступенем «бакалавр» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальності 051 «Економіка»

Укладач:

Доцент, к.геог.н. доцент

В.В. Тюріна

Завідувач кафедри управління
персоналом та економіки підприємства
д.е.н, професор

О.В. Балусьва

Розглянуто та ухвалено на засіданні кафедри
управління персоналом та економіки
підприємства, протокол №6 від 28.01.2020р.

Економіка підприємства

Тема 1. Теорія підприємств і основи підприємництва

Поняття, цілі і напрями діяльності підприємства. Теорії підприємств. Підприємництво, як сучасна організація господарювання та його правові форми. Міжнародна підприємницька діяльність. Регулювання діяльності підприємств на підставі положень господарського кодексу України.

Тема 2. Види підприємств, їх організаційно-правові форми

Типологія підприємництва. Характеристика організаційно-правових форм підприємств. Добровільні та інституціональні об'єднання підприємств (фірми, організації). Система підтримки і розвитку малого бізнесу в Україні.

Тема 3. Зовнішнє середовище господарювання підприємств

Сутнісно-змістовна характеристика ринкового середовища господарювання підприємств та організацій. Ознаки структуризації ринкового середовища та види ринків. Оцінка основних принципів поведінки суб'єктів господарювання на вітчизняному і світовому ринках.

Тема 4. Структура й управління підприємством

Сутність і функції процесу управління діяльністю підприємств. Методи управління діяльністю підприємств. Організаційні структури управління підприємствами. Поняття, види та значення інфраструктури підприємства. Відтворення та розвиток інфраструктури підприємства. Вищі органи державного управління підприємствами та організаціями.

Тема 5. Планування діяльності підприємства

Сутність планування та прогнозування діяльності підприємств. Зміст та основні принципи планування діяльності підприємства. Поняття та види планів.

Стратегічне планування діяльності підприємства. Види стратегій діяльності. Вибір та розробка стратегії.

Тактичне та оперативне планування. Система планів економічного та соціального розвитку підприємства. Бізнес-планування діяльності підприємства. Методи планування окремих показників господарсько-фінансової діяльності. Оцінка якості планів підприємства

Тема 6. Економічна характеристика продукції підприємства.

Виробнича програма підприємства

Загальна характеристика, та методи вимірювання продукції, що виробляє та реалізує підприємство. Поняття «номенклатура та асортимент продукції, що виробляється». «Товарна», «валова», «чиста», «реалізована продукція», «валовий оборот підприємства».

Товарна політика підприємства і механізм її здійснення. Життєвий цикл товару та його значення для розробки товарної політики підприємства. Формування асортименту товарів та управління ним.

Зміст, завдання та місце виробничої програми в системі господарських планів підприємства.

Маркетинговий аналіз як передумова формування програми випуску продукції.

Фактори, що визначають обсяги виробництва та реалізації продукції. Планування параметрів виробничої програми: послідовність, методи. Визначення необхідного й можливого обсягів виробництва та реалізації продукції. Умови та критерії оптимізації обсягів випуску продукції у конкурентному середовищі.

Ресурсне забезпечення виробничої програми підприємства. Визначення потреби підприємства у матеріальних ресурсах. Аналіз та планування обсягів реалізації продукції підприємства.

Оперативне виробниче планування обсягів, ритмічності виробництва та сезонності реалізації продукції.

Резерви зростання обсягів виробництва та реалізації продукції.

Тема 7. Виробнича потужність підприємства

Поняття виробничої потужності підприємства, його структурних підрозділів, окремих ланок, основного виду обладнання. Інформаційна база та послідовність розрахунку виробничої потужності підприємства.

Фонд часу роботи обладнання та методика його визначення.

Системи і методи визначення потужності підприємства. Специфіка розрахунку виробничої потужності у різних галузях економіки.

Динамічні показники виробничої потужності. Баланс виробничої потужності підприємства. Взаємозв'язок виробничої потужності та пропускної спроможності підприємства.

Фактори, що впливають на ефективність використання виробничої потужності. Їх класифікація і характеристика. Резерви зростання виробничої потужності підприємства.

Тема 8. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці

Поняття персоналу в контексті економічних понять трудових ресурсів, кадрів, трудового потенціалу та ін. Категорії персоналу підприємства. Поділ персоналу за професіями і кваліфікацією. Обґрунтування потреби підприємства у трудових ресурсах. Штатний розклад, його призначення та порядок складання.

Продуктивність праці: сутність, методи визначення, показники виміру та чинники зростання. Фактори, що впливають на продуктивність праці та їх класифікація. Основні напрями підвищення продуктивності праці та ефективності трудових ресурсів підприємства.

Методи нормування витрат праці на підприємстві.

Поняття оплати праці. Функції оплати праці. Сучасна державна політика оплати праці. Форми й системи оплати праці робітників. Основна та додаткова заробітна плата. Мотивація трудової діяльності

Зміст плану з праці та порядок його розробки. Методи планування фонду оплати праці. Аналізу чисельності та фонду оплати праці підприємства.

Тема 9. Основний капітал підприємства

Основний капітал та основні фонди. Методи вартісної оцінки основних фондів. Класифікація основних фондів. Знос та амортизація основних фондів. Показники ефективності використання основних фондів та шляхи її підвищення.

Загальна характеристика нематеріальних ресурсів підприємства. Класифікація та структура нематеріальних ресурсів підприємства. Правовий захист, оцінка та знос нематеріальних активів підприємств в Україні.

Тема 10. Оборотний капітал підприємства

Загальна характеристика оборотного капіталу підприємства. Сутність кругообігу обігових коштів підприємства. Класифікація та структура оборотних фондів підприємства. Нормування обігових коштів підприємства.

Розрахунок нормативів оборотних коштів у виробничих запасах, незавершеному виробництві, на складі готової продукції та у витратах майбутніх періодів. Визначення загального нормативу оборотних коштів.

Ефективність використання обігових коштів. Джерела формування оборотного капіталу підприємства.

Тема 11. Інвестиції та інноваційна діяльність.

Загальна характеристика інвестиційних ресурсів. Методи фінансово-економічної оцінки інвестиційних проєктів. Формування і регулювання фінансових інвестицій. Чинники підвищення ефективності використання капітальних вкладень і фінансових інвестицій. Інвестиційні проєкти підприємств та організацій. Оцінка ефективності виробничих інвестицій.

Загальна характеристика інновацій та науково-технічного потенціалу підприємства. Оцінка ризику в інноваційних проєктах. Інноваційно-організаційний прогрес розвитку підприємств.

Тема 12. Організація виробництва й забезпечення якості продукції

Структура та принципи організації виробничого процесу. Організаційні типи виробництва. Методи організації виробництва. Суспільні форми організації виробництва. Конкурентоспроможність продукції підприємства: сутнісна характеристика, оцінка, засоби забезпечення. Державний нагляд за якістю продукції підприємства.

Внутрішньовиробничий технічний контроль.

Стандартизація й сертифікація продукції (послуг) підприємства. Міжнародні стандарти в системах управління якістю продукції.

Тема 13. Витрати на виробництво й реалізацію продукції. Ціни на продукцію й ціноутворення

Сутність понять витрати, поточні та капітальні витрати підприємства, виробнича собівартість продукції, послуг і робіт. Взаємозв'язок та взаємообумовленість ресурсів і поточних витрат підприємства.

Класифікація поточних витрат. Особливості складу поточних витрат в окремих галузях економіки. калькуляції.

Поняття калькулювання продукції підприємства. Вибір калькуляційних одиниць. Калькулювання повних витрат на виробництво продукції та послуг. Методи калькулювання собівартості. Особливості калькулювання собівартості продукції на підприємствах окремих галузей.

Управління витратами на підприємстві.

Аналіз поточних витрат підприємства. Показники собівартості продукції та порядок їх обчислення

Фактори, що впливають на формування поточних витрат підприємства. Шляхи раціоналізації складу витрат підприємства.

Методи планування поточних витрат підприємства. Кошторис витрат виробництва: поняття, склад та методика складання.

Резерви раціоналізації поточних витрат підприємства.

Ціни на продукцію й ціноутворення.

Тема 14. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства

Основні фінансово-економічні показники діяльності підприємства: сутність, порядок визначення. Формування і використання прибутку підприємства. Рентабельність. Показники рентабельності. Визначення умов безбитковості роботи підприємства й максимізація прибутку.

Тема 15. Трансформація і реструктуризація підприємств

Сутність господарського ризику. Загальна характеристика процесу трансформації підприємств (організацій). Зміст і форми реструктуризації підприємства (організації). Загальна характеристика процесу банкрутства та ліквідації підприємств (організацій). Методичні основи визначення ймовірності банкрутства суб'єктів господарювання.

Тема 16. Економічна безпека підприємства

Характеристика економічної безпеки підприємства за ринкових умов господарювання. Система економічної безпеки підприємства. Етапи забезпечення економічної безпеки підприємства. Аналіз рівня економічної безпеки підприємства. Комерційна таємниця підприємства: визначення, правовий захист. Служба безпеки на підприємстві: характеристика, склад, основні функції.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Іванілов О.С. Економіка підприємства [текст]: Підручник / О.С. Іванілов. К.: ЦУЛ, 2011. – 728 с.
2. Економіка підприємства: Підручник /За заг.ред. Г.О.Швиданенко. – К.: КНЕУ, 2009. – 814 с.
3. Економіка підприємства: Підручник /За заг.ред. С.Ф.Покропивного. – Вид. 3-тє, без змін – К.: КНЕУ, 2006. – 528 с.
4. Економіка підприємства: практикум. Навч. посіб. / О.В. Березін, Н.В.Бутенко. – К.: Знання, 2009. – 254 с.
5. Економіка підприємства: Навч. посібник /За заг. ред. П.В.Круша, В.І. Підвігіної, Б.М. Сердюка. – К.: Ельга-Н, КНТ, 2007. – 780 с.
6. Економіка підприємства: ділові ігри, ситуації та імітаційні задачі: навч. -метод. посіб. /Г.О.Швиданенко, І.М.Рєпіна, І.А.Іванов, О.А.Москаленко. – К.: КНЕУ, 2006. – 120 с.
7. Экономика промышленного предприятия: Учеб. пособие. /Под ред. проф. Ф.И. Евдокимова, проф. Т.Б. Надтоки. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Донецк: Друк-Инфо, 2005. – 434 с.
8. Економіка підприємства. Збірник практичних задач і ситуацій: Нач. посіб. / С.Ф. Покропивний, Г.О. Швиданенко, О.С.Федонін та ін. – Вид.2-ге, перероб. та доп. – К.: КНЕУ, 2005. – 323 с.